

VLIV SPRÁVY NÁRODNÍHO PARKU PODYJÍ NA LOKÁLNÍ EKONOMIKU V OKRESE ZNOJMO

THE INFLUENCE OF THE PODYJÍ NATIONAL PARK ADMINISTRATION ON THE LOCAL ECONOMY IN THE ZNOJMO DISTRICT (CZECH REPUBLIC)

DAVID BŘEZINA ✉ - PETRA HLAVÁČKOVÁ - DALIBOR ŠAFAŘÍK

Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Zemědělská 3, CZ - 613 00 Brno

✉ e-mail: david.brezina@mendelu.cz

ABSTRACT

In the Czech Republic, national parks are important institutions that meet the requirement of nature and landscape protection. The aim of these organizations is not to gain profit, but to protect areas that were entrusted to them by the state. It is also necessary to emphasize that the national park administrations are types of organizations that promote the use of society-wide functions of forests and landscape and provide the society with various activities, relating both to recreation and acquiring new knowledge. Appreciable amount of money from the national budget is given to operation, administration and preservation of specially protected areas every year. This article aims to verify the application of a microeconomic indicator – the local multiplier 2, 3 (LM2, LM3), or rather calculation of its 2012 score in the Podyjí National Park Administration that was established as a state contributory organization by the Ministry of the Environment of the Czech Republic to govern large specially protected areas. This methodical application instrument is derived from the Kahn-Keynes multiplier (a macroeconomic indicator) and can quantify how much the Podyjí National Park Administration, which was founded to protect nature and landscape, contributes to the local economy in the Znojmo District where it operates, and thus, with what intensity and efficiency it participates in its development.

Klíčová slova: ekonomika, lokální multiplikátor, národní park, management, příspěvková organizace

Key words: economics, local multiplier, national park, administration, state-funded institution

ÚVOD

Příspěvek se zabývá otázkou, nakolik se Správa národního parku Podyjí (dále jen Správa NP Podyjí, případně Správa) podílela na lokální ekonomice v roce 2012. Tato otázka bude řešena pomocí výpočtu skóre lokálního multiplikátoru (LM). Pro účely šetření bylo vybráno zájmové území okresu Znojmo (dále jen okres Znojmo).

Podle Shumana (SHUMAN 2000) definice ekonomické lokalizace zní: „Proces ekonomické lokalizace znamená, že místně vlastněné podniky užívají místní zdroje udržitelným způsobem, zaměstnávají místní pracovníky za přiměřenou mzdu a slouží primárně místním spotřebitelům. Tento proces pak vede k navrácení rozhodovacích procesů zpět komunitě a snižuje její závislost na dovozu zvenčí“.

Problematika ekonomické lokalizace byla rovněž řešena na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity Brno (např. DOŠEK 2006; JOHANISOVÁ 2007; VÁVRŮ 2007; KUBA 2010; NOVOTNÁ 2011). Další autor, který se dlouhodobě zabývá problematikou ekonomické lokalizace je DOUTHWAITE (1996). Z českých autorů například KUTÁČEK (2007a, 2007b).

Ekonomická lokalizace se projevuje ve vztahu regionální ekonomiky a politiky, kterému se věnovali například ARMSTRONG, TAYLOR (2000), ŽÍTEK (2004), ŽÍTEK, KLÍMOVÁ (2008), STEJSKAL, KOVÁRNÍK (2009), ČADIL (2010), HÁJEK et al. (2012) a ŠILHÁNKOVÁ (2012).

Lokální multiplikátor (LM) je nástroj, který vznikl v roce 2002 díky britskému nezávislému think tanku New Economics Foundation (NEF) pod vedením ekonoma Justina Sackse. NEF se zabývá zejména otázkami ze sociální, ekonomické či environmentální oblasti a jeho cílem je měnit ekonomiku tak, aby byla prospěšná jak člověku, tak i planetě. Organizace funguje nepřetržitě již od roku 1986 (REJMANOVÁ 2014).

Lokální multiplikátor je číslo, jehož hodnotu lze určit pro jakoukoliv instituci (firmu, prodejnu, obecní úřad, neziskovou organizaci, sociální podnik, ale třeba i domácnost), která má určité výdaje a chce vědět, do jaké míry peníze, které utratí, zůstávají v regionu. Jinými slovy, lokální multiplikátor ukáže, jak peníze, které organizace či jiná ekonomická jednotka vydá, prochází ekonomikou regionu dříve než odečtou jinam, a nakolik slouží jako zdroj příjmu pro jiné místní organizace (zejména dodavatele služeb a zboží) a místní lidi (zejména zaměstnance) (KUTÁČEK 2007a).

V České republice se výpočet lokálního multiplikátoru stále nedostal do podvědomí veřejnosti. Problematikou lokálních multiplikátorů se zabývá KUTÁČEK (2007a, 2007b) a JOHANISOVÁ (2007, 2008). Ze zahraničních autorů například SACKS (2002) nebo CIMADOMO, BÉNA-SSY-QUÉRÉ (2012). Metodika výpočtu byla aplikována v malém počtu závěrečných prací jako například DOŠEK (2006), JEŽKOVÁ (2008), NOVOTNÁ (2011) nebo REJMANOVÁ (2014).

MATERIÁL A METODIKA

Jako metodický nástroj pro zjištění podílu hodnocené organizace (Správa NP Podyjí) byl použit lokální multiplikátor. Výpočet lokálního multiplikátoru probíhá ve třech kolech. V prvním kole se zjišťují celkové příjmy Správy NP Podyjí. V druhém kole výdaje Správy na zaměstnance a dodavatele s rozdělením na lokální a nelokální. Třetí kolo výpočtu zkoumá, jak lokální zaměstnanci a dodavatelé dál redistribuují svoje platby.

Pro účely výzkumu bylo vybráno území okresu Znojmo.

Materiály

Pro potřeby výpočtu prvního kola LM2, LM3 byla data transformována z účetnictví Správy NP Podyjí (účtová třída 6 – účtová skupina 60, 64, 67). Pro potřeby výpočtu druhého kola LM2, LM3 proběhla transformace dat z účtové třídy 5 (účtová skupina 51, 52). Správa používá SEIWIN 3/4 (Komplexní informační systém – soubor aplikací zabezpečujících zpracování všech potřebných činností v lesním hospodářství). Konkrétní použité položky příjmů a výdajů Správy jsou uvedeny níže v metodice.

Za účelem získání dat k výpočtu třetího kola LM3 bylo provedeno dotazníkové šetření.

Sestavení dotazníku pro zaměstnance, který měl zjistit, jak zaměstnanci vynakládají peníze v okrese Znojmo nebo mimo okres, bylo inspirováno statistickým vyhodnocováním rodinných účtů, které používá Český statistický úřad (ČSÚ). Dotazníkovým šetřením u zaměstnanců Správy NP Podyjí byli osloveni pouze zaměstnanci s trvalým pobytem v okrese Znojmo.

Příklad dotazníku pro zaměstnance

Položky výdajů:

- potraviny, nápoje, tabák
- odívání, obuv
- bydlení
- voda, energie
- doprava, pohonné hmoty
- pošta, telekomunikace
- daň z nemovitosti
- ostatní daně
- splátky (úvěry, půjčky, pojištění, spoření)
- rekreace, sport, kultura
- ostatní zboží a služby

Hodnota celkového ročního příjmu zaměstnanců v tis. Kč byla rozdělena do 7 kategorií. První kategorie začínala na hodnotě 100–150 tis. Kč. Následující rozdělení bylo po 50 tisících, kdy poslední kategorie příjmů činila rozmezí 400–450 tis. Kč (do výpočtu byla uvažovaná střední hodnota vyplněné kategorie příjmu). Jednotlivé položky výdajů, za které respondenti (zaměstnanci) vynakládali peníze, byly uváděny v procentech. Muselo dojít k přepočítání na koruny z celkových příjmů.

Dotazníkovým šetřením u dodavatelů Správy NP Podyjí byli osloveni pouze významní lokální dodavatelé Správy za rok 2012 (tzn. skupina subjektů, u kterých Správa utratila 100 tis. Kč a více), kteří měli sídlo v okrese Znojmo (viz níže). Z celkového počtu významných lokálních dodavatelů jich 81 % poskytlo Správě služby přímo související s péčí o les, nelesními pozemky a ochranou přírody. Ostatní dodavatelé (tzn. 19 %) zajišťovali managementové aktivity Správy. Celkové výnosy Správy byly v roce 2012 tvořeny cca 76 % výnosy z transferů (příspěvky na činnost od zřizovatele Ministerstva životního prostředí ČR) a výnosy z prodeje vlastních výrobků a služeb cca 18 % (prodej dříví, zvěřiny, semen). Tyto výnosové druhy sloužily k financování služeb, které Správě poskytli dodavatelé.

Příklad dotazníku pro dodavatele

Položky výdajů:

- výdaje na zaměstnance
- splátky úvěrů a půjček
- daň z nemovitosti
- ostatní daně
- voda, energie
- nájemné, provoz budov
- pohonné hmoty
- pošta, telekomunikace
- propagace, reklama
- ostatní zboží a služby

Hodnota celkových ročních výdajů dodavatelů v tis. Kč byla rozdělena do 10 kategorií. Finanční rozmezí každé kategorie výdajů bylo u dodavatelů přizpůsobeno právní formě podnikání. První čtyři kategorie odpovídaly rozmezí výdajů fyzických osob (FO), které podnikají podle živnostenského nebo jiného oprávnění, pátá a šestá kategorie byla vymezena FO podnikající podle živnostenského nebo jiného oprávnění (s určitým počtem zaměstnanců) a poslední čtyři kategorie byly určeny pro právnickou osobu (PO). U PO byly využity v rámci vyplňování dotazníku i veřejně přístupné informace z veřejného rejstříku, dostupné z portálu JUSTICE (www.justice.cz), kde tyto subjekty mají zveřejněny účetní závěrky (konkrétně výkazy zisku a ztráty). Do výpočtu byla zahrnuta střední hodnota vyplněné kategorie výdajů. Jednotlivé položky výdajů, za které firmy vynakládaly peníze, byly uváděny v procentech. Muselo dojít k přepočítání na koruny z celkových výdajů.

Časový harmonogram:

- sběr dat u dotazníků pro zaměstnance trval od října 2013 do července 2014;
- sběr dat od dodavatelů trval od března 2014 do srpna 2014.

Metodika

Výpočet LM2

$$\text{Schéma výpočtu: } \frac{1. \text{ kolo} + 2. \text{ kolo}}{1. \text{ kolo}} \quad (1)$$

(KUTÁČEK 2007a)

kde

1. kolo = celkové příjmy zkoumaného subjektu
2. kolo = lokální výdaje zkoumaného subjektu.

1. kolo výpočtu zahrnuje celkový příjem Správy NP Podyjí za rok 2012. Položky příjmů:

1. Příjmy z prodeje služeb
2. Příjmy z prodeje vlastních výrobků
3. Příjmy z pronájmu
4. Příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku (kromě pozemků)
5. Příjmy z prodeje materiálu
6. Příjmy z transferů (příspěvky na činnost od zřizovatele)
7. Ostatní příjmy související z hlavní činnosti

2. kolo výpočtu: celkové výdaje Správy NP Podyjí za rok 2012 byly rozděleny na výdaje utracené lokálně (v okrese Znojmo) a na ty, které byly vynaloženy nelokálně (tzn. mimo okres Znojmo). Nelokální výdaje se do výpočtu nezahrnují.

U lokálních výdajů zjišťujeme:

1. Výdaje na zaměstnance (pouze mzdové náklady), kteří mají trvalý pobyt v okrese Znojmo.
2. Výdaje na dodavatele, kteří mají sídlo v okrese Znojmo.

Dodavatelé Správy NP Podyjí za rok 2012 byli rozděleni do tří skupin podle významnosti. První skupina zahrnovala významné dodavatele, u kterých Správa zaplatila 100 tis. Kč a více (nejdůležitější skupina pro výpočet skóre LM), ve druhé skupině byli středně významní dodavatelé v rozmezí výdajů Správy 10–100 tis. Kč a poslední skupina obsahovala méně významné dodavatele pod finanční částku 10 tis. Kč. Do výpočtu LM2 byli zahrnuti pouze významní lokální dodavatelé.

Výpočet LM3

Schéma výpočtu:

$$\frac{1. \text{ kolo} + 2. \text{ kolo} + 3. \text{ kolo}}{1 \text{ kolo}} \quad (2)$$

(KUTÁČEK 2007a)

kde

1. kolo = celkové příjmy zkoumaného subjektu
2. kolo = lokální výdaje zkoumaného subjektu
3. kolo = lokální výdaje příjemců z kola 2 (příjemci peněžních prostředků od Správy – lokální dodavatelé, zaměstnanci).

1. a 2. kolo výpočtu obsahuje stejné položky jako u LM2 (viz výše).

3. kolo: je nutné určit, kolik dále vynakládají místní zaměstnanci a dodavatelé lokálně ve sledovaném regionu (okresu Znojmo). Nejčastějšími výdaji spotřebitelů jsou např. jídlo, oblečení, zábava a volný čas a nájem nebo hypotéka. Dodavatelé (organizace) zase utrácí podobně jako sledovaná organizace (personální náklady, dodavatelé zboží a služeb, nájemné či hypotéka) (BŘEZINA et al. 2013).

U 3. kola výpočtu LM3 je nutný dotazníkový průzkum, jenž umožní zjistit:

1. čistý roční příjem každého zaměstnance Správy NP Podyjí, který má trvalý pobyt v okrese Znojmo a strukturu jeho výdajů (za rok 2012);
2. výši ročních výdajů významných dodavatelů Správy NP Podyjí, kteří mají sídlo v okrese Znojmo a strukturu jejich výdajů (za rok 2012).

Zahrnuti do výpočtu byly zase pouze jejich lokální výdaje.

Dodavatelé Správy NP Podyjí za rok 2012 byli stejně jak u výpočtu skóre LM2 rozděleni do tří skupin podle významnosti a do výpočtu byli zahrnuti pouze významní lokální dodavatelé.

Z dotazníků byly vytvořeny výběrové soubory – rozeslané dotazníky (N) a získané vyplněné dotazníky (n) pro odhad relativní četnosti (p) lokálních výdajů lokálních zaměstnanců a relativní četnosti (p) lokálních výdajů významných lokálních dodavatelů na základě bodového odhadu. Pro zvýšení vypovídající schopnosti výsledku byl proveden intervalový odhad veličiny (p) při použití opravného koeficientu (k) pro náhodné chyby relativní četnosti (O_p).

Metody výpočtu:

- Rozptyl výběrového souboru (s^2)

$$s^2 = p(1 - p)$$
- Směrodatná odchylka výběrového souboru (s)

$$s = \sqrt{p(1 - p)}$$

- Náhodná chyba relativní četnosti (O_p)

$$O_p = \sqrt{\frac{s}{N}}$$

- Opravný koeficient pro náhodné chyby relativní četnosti (k)

$$k = \sqrt{\frac{N - n}{N - 1}}$$

(upraveno dle SWOBODA 1977)

VÝSLEDKY A DISKUSE

Jelikož se danou problematikou v oblasti ochrany přírody a lesního hospodářství nikdo nezabýval, není možné porovnávat výsledky s domácími či zahraničními literárními zdroji.

Správa NP v roce 2012 zaměstnávala 41 lokálních zaměstnanců a 3 zaměstnance mimo okres Znojmo. Správa NP vynaložila 93 % mzdových nákladů v roce 2012 na místní (lokální) zaměstnance, pouze 7 % mzdových nákladů šlo na zaměstnance s trvalým pobytem mimo okres Znojmo. Z toho vyplývá, že tento subjekt, který byl zřízen za účelem správy velkoplošné zvláště chráněného území, podporuje zaměstnanost v místním regionu, v němž působí. Zároveň to znamená, že v okrese Znojmo je dostatek kvalifikované pracovní síly pro výkon povolání v NP.

Z celkového počtu dodavatelů (celkem 306) Správy NP Podyjí v roce 2012 bylo 166 lokálních a 140 nelokálních. Správa využila služby z 54,25 % u lokálních dodavatelů a utratila za služby dodavatelů v okrese Znojmo 58,82 % finančních prostředků (11 896,19 tis. Kč). Toto tvrzení dokládá tab. 1. Z celkového počtu 63 významných dodavatelů bylo 43 lokálních a 20 nelokálních. Správa NP Podyjí využila služby z 68,25 % u významných lokálních dodavatelů a utratila za služby u významných lokálních dodavatelů v okrese Znojmo 58,77 % finančních prostředků (9 799,96 tis. Kč). Toto tvrzení uvádí tab. 2. Všichni významní lokální dodavatelé Správy měli sídlo v blízkosti katastrálního území NP Podyjí. Ze 43 dodavatelů bylo 38 dodavatelů do 10 km a 5 dodavatelů do 20 km vzdálených od území NP Podyjí. Nelokálních dodavatelů bylo dvanáct z Prahy, pět z Brna, jeden z Bohdanče (kraj Středočeský, okres Kutná Hora), jeden z Drnholce (kraj Jihomoravský, okres Břeclav) a jeden z Rakouska. Z uvedeného vyplývá, že 60 % významných nelokálních dodavatelů bylo z Prahy. Z celkového počtu 90 středně významných dodavatelů bylo 51 lokálních a 39 nelokálních. Správa NP Podyjí využila služby z 56,67 % u středně významných lokálních dodavatelů a utratila za služby u středně významných lokálních dodavatelů v okrese Znojmo 59,66 % finančních prostředků (1 807,20 tis. Kč). U nelokálních středně významných dodavatelů bylo více než 50 % dodavatelů z Prahy (viz tab. 3). Z celkového počtu 153 méně významných dodavatelů bylo 72 lokálních a 81 nelokálních. To znamená, že Správa NP Podyjí využila služby ze 47,06 % u méně významných lokálních dodavatelů a utratila za služby u méně významných lokálních dodavatelů v okrese Znojmo 55,41 % finančních prostředků (289,20 tis. Kč). U nelokálních méně významných dodavatelů

Tab. 1.

Charakteristika dodavatelů Správy NP Podyjí v roce 2012
Characteristics of suppliers, the Podyjí National Park Administration in 2012

Položky/Items	Celkem/ In total	Lokální/ Local	Nelokální/ Non-local	Lokální/ Local (%)	Nelokální/ Non-local (%)
Počet dodavatelů/Number of suppliers	306	166	140	54,25	45,75
Celkové výdaje (tis. Kč)/Total expenditures (thousands CZK)	20 224,96	11 896,18	8 328,78	58,82	41,18

bylo více než 50% dodavatelů z Prahy (viz tab. 4). Z uvedeného vyplývá, že z celkového počtu dodavatelů Správy NP Podyjí za rok 2012 bylo více než 50% lokálních dodavatelů. Jen v rámci skupiny méně významných dodavatelů bylo 52,94% nelokálních dodavatelů. Celkové výdaje Správy NP Podyjí na lokální dodavatele přesáhly hodnoty 50% u všech tří výše zmíněných skupin.

Celkem 24 zaměstnanců, kteří vyplnili dotazník, za rok 2012 vynaložilo na výdajích 4 950 tis. Kč (lokálně 1 569,35 tis. Kč a nelokálně 3 380,65 tis. Kč). Lokálně bylo vynaloženo 31,70% a nelokálně 68,30%. Toto tvrzení je doloženo na obr. 1. Bydlení, voda, energie tvořily 29,14% celkových výdajů zaměstnanců. Potraviny, nápoje, tabák 27,53%, doprava, pohonné hmoty 15,02%. Všechny tyto položky tvořily dohromady cca 72% celkových výdajů zaměstnanců v roce 2012. Výdaje na jídlo, bydlení a dopravu představují velký podíl finančních prostředků v rozpočtu domácností (viz obr. 2). ČSÚ (2014) uvádí za 1. čtvrtletí 2014, že průměrný podíl měsíčních výdajů na osobu a bydlení, vodu a energie činí 23,4%, na potraviny, nápoje, tabák 22,8% a na dopravu 10,2% celkových měsíčních výdajů. V porovnání ČSÚ uvádí v průměru o 5,74% nižší hodnoty u bydlení, vody, energie, o 4,73% u potravin, nápojů a tabáku a o 4,82% u dopravy.

U celkových lokálních výdajů zaměstnanců byl proveden intervalový odhad veličiny ($p = 31,70\%$). Směrodatná odchylka získaná z výběrového souboru (s rozsahem $N = 41$; $n = 24$; $p = 0,317$) byla $s = 0,465$; náhodná chyba relativní četnosti byla $O_p = 0,073$ (tzn. $\pm 7,3\%$). Při použití vypočteného opravného koeficientu $k = 0,652$ je $O_p = (0,073 \times 0,652) = 0,048$ (tzn. $\pm 4,8\%$). Nyní lze zpřesnit uvedená tvrzení. S jisto-

tou 95% se výše lokálních výdajů lokálních zaměstnanců pohybovala mezi 26,90% a 36,50%.

Celkem 26 dodavatelů, kteří odpověděli na dotazníkové šetření, v roce 2012 vynaložilo 50 400 tis. Kč (lokálně 23 283 tis. Kč a nelokálně 27 117 tis. Kč). Lokálně bylo vynaloženo 46,20% a nelokálně 53,80%. Největší položku ve výdajích významných dodavatelů představovaly výdaje na dodavatele (11 150 tis. Kč, 22,12%). Následovaly pohonné hmoty (8 663,5 tis. Kč, 17,19%), výdaje na zaměstnance (7 813 tis. Kč, 15,50%), nájemné a provoz budov (6 127,5 tis. Kč, 12,16%), pošta, telekomunikace (3 914 tis. Kč, 7,77%), propagace, reklama (3 678,5 tis. Kč, 7,30%), voda, energie (3 129 tis. Kč, 6,21%), ostatní služby a zboží (3 049,5 tis. Kč, 6,05%). Nejnižší položku tvořila daň z nemovitosti (503,5 tis. Kč, 1%), ostatní daně (1 033,5 tis. Kč, 2,05%) a splátky (1 338 tis. Kč, 2,65%). Největší položku lokálního výdaje tvořilo nájemné, provoz budov (6 127,5 tis. Kč, 12,16%) a výdaje na zaměstnance (6 480 tis. Kč, 12,86%). Toto tvrzení dokládá obr. 3 a 4. V každé kategorii výdajů převažovaly nelokální výdaje, kromě výdajů na zaměstnance, daň z nemovitosti, nájemné, provoz budov a propagaci a na reklamu.

U celkových lokálních výdajů významných dodavatelů byl proveden intervalový odhad veličiny ($p = 46,20\%$). Směrodatná odchylka získaná z výběrového souboru (s rozsahem $N = 43$; $n = 26$; $p = 0,462$) byla $s = 0,499$; náhodná chyba relativní četnosti byla $O_p = 0,076$ (tzn. $\pm 7,6\%$). Při použití opravného koeficientu $k = 0,636$ je $O_p = (0,076 \times 0,636) = 0,048$ (tzn. $\pm 4,8\%$). Z výše uvedeného lze konstatovat, že s jistotou 95% se výše lokálních výdajů významných lokálních dodavatelů pohybovala mezi 41,40% a 51,00%.

Tab. 2.

Přehled významných dodavatelů Správy NP Podyjí
Summary of important suppliers, the Podyjí National Park Administration

Položky/Items	Celkem/ In total	Lokální/ Local	Nelokální/ Non-local	Lokální/ Local (%)	Nelokální/ Non-local (%)
Počet dodavatelů/Number of suppliers	63	43	20	68,25	31,75
Celkové výdaje (tis. Kč)/Total expenditures (thousands CZK)	16 674,21	9 799,96	6 874,24	58,77	41,23

Tab. 3.

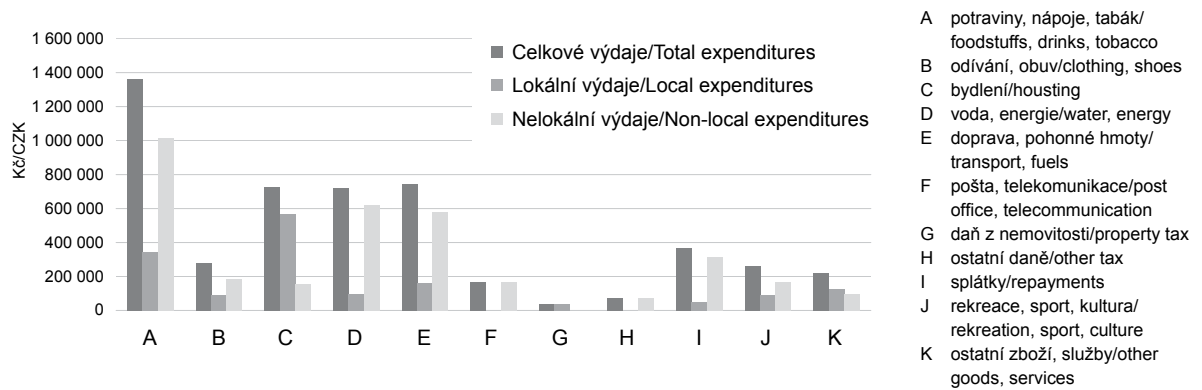
Přehled středně významných dodavatelů Správy NP Podyjí
Summary of suppliers of medium importance, the Podyjí National Park Administration

Položky/Items	Celkem/ In total	Lokální/ Local	Nelokální/ Non-local	Lokální/ Local (%)	Nelokální/Non- local (%)
Počet dodavatelů/Number of suppliers	90	51	39	56,67	43,33
Celkové výdaje (tis. Kč)/Total expenditures (thousands CZK)	3 029,20	1 807,20	1 222,00	59,66	40,34

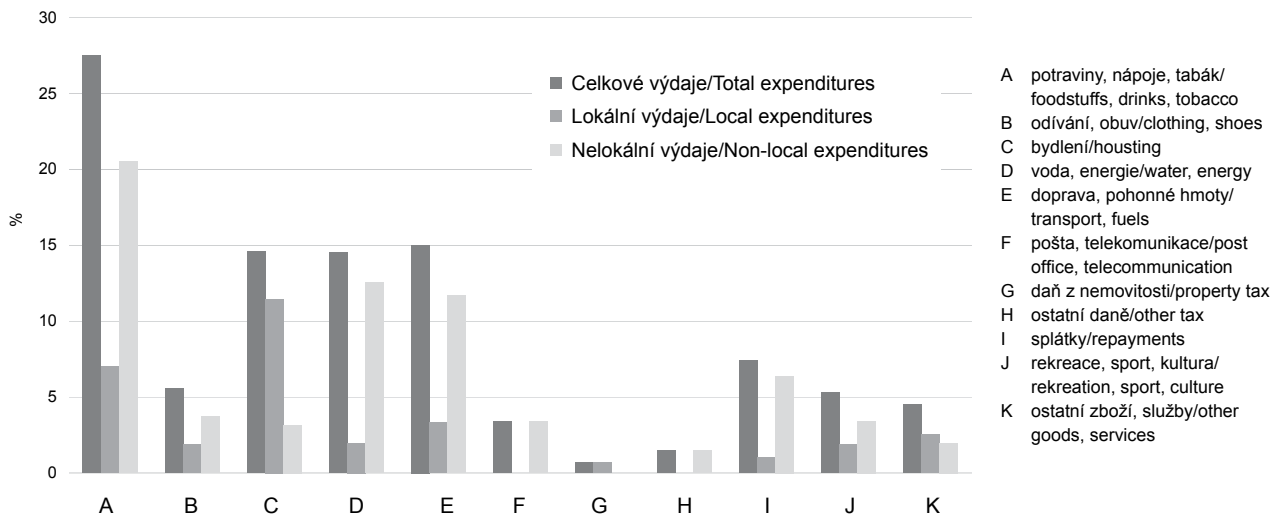
Tab. 4.

Přehled méně významných dodavatelů Správy NP Podyjí
Summary of suppliers of low importance, the Podyjí National Park Administration

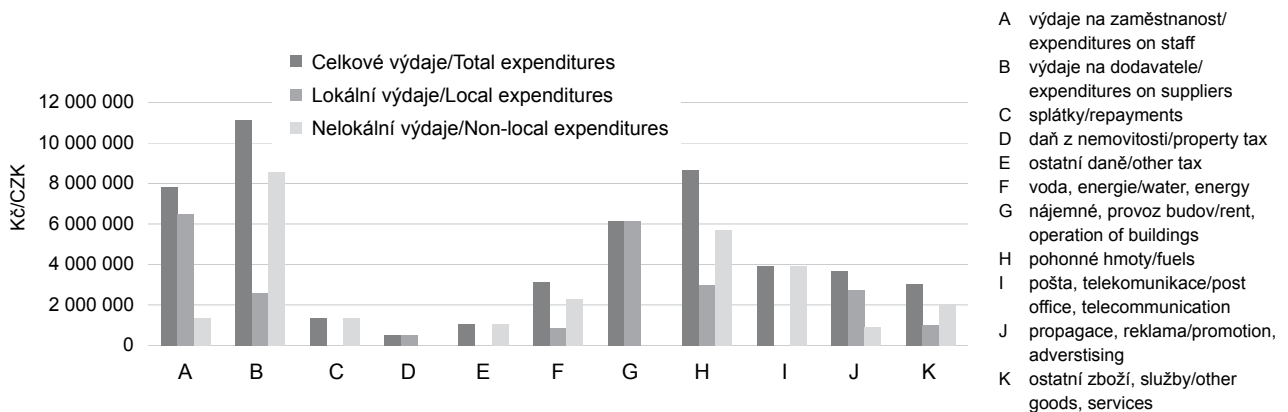
Položky/Items	Celkem/ In total	Lokální/ Local	Nelokální/ Non-local	Lokální/ Local (%)	Nelokální/ Non-local (%)
Počet dodavatelů/Number of suppliers	153	72	81	47,06	52,94
Celkové výdaje (tis. Kč)/Total expenditures (thousands CZK)	521,55	289,02	232,54	55,41	44,59

Obr. 1.
Rozložení výdajů zaměstnanců Správy NP Podyjí za rok 2012 (Kč)
Fig. 1.
Distribution of employee expenditures in 2012 (CZK), the Podyjí National Park Administration

Obr. 2.
Rozložení výdajů zaměstnanců Správy NP Podyjí za rok 2012 (%)
Fig. 2.
Percentage distribution of employee expenditures in 2012, the Podyjí National Park Administration

Obr. 3.
Rozložení výdajů významných dodavatelů Správy NP Podyjí za rok 2012 (Kč)
Fig. 3.
Distribution of expenditures of important suppliers in 2012 (CZK), the Podyjí National Park Administration

Výpočet skóre LM2 (do výpočtu 2. kola byli zahrnuti pouze významní lokální dodavatelé) bylo zjištěno, že v okrese Znojmo v roce 2012 bylo zásluhou Správy vytvořeno pro obyvatele dodatečných 30 413,84 tis. Kč. Hodnota vypočteného skóre LM2 byla 1,43 (průměrná hodnota skóre). Jelikož hodnota LM2 nabývá hodnot od 1 do 2, lze konstatovat, že i když Správa vynaložila 93 % mzdových výdajů na lokální zaměstnance a 58,77 % výdajů na lokální významné dodavatele, tak stále 41,23 % výdajů na významné dodavatele jde mimo okres Znojmo. Tyto nelokální výdaje snižují hodnotu skóre LM2. Doporučením pro zvýšení hodnoty skóre LM2 je využívat více služeb lokálních dodavatelů hlavně v souvislosti s činnostmi, které se netýkají přímo ochrany přírody a lesního hospodářství (LH). V souvislosti s veřejnými zakázkami hraje důležitou roli i cena, i když právě subjekt jako je Správa NP Podyjí by měl podporovat regionální ekonomiku a rozvoj celého regionu. Z uvedeného vyplývá, že výpočet LM2 je využitelný v praxi, proto ho lze aplikovat na další subjekty ochrany přírody nebo LH. Ke stanovení skóre LM2 stačí dostupná exaktní data z účetnictví zkoumané organizace.

Výpočet skóre LM3 (do výpočtu 2. kola byli zahrnuti pouze významní lokální dodavatelé) bylo zjištěno, že v okrese Znojmo bylo v roce 2012 zásluhou Správy NP Podyjí vytvořeno pro obyvatele dodatečných 65 071,47 tis. Kč. Hodnota vypočteného skóre LM3 (1,92) vyjadřuje vysokou hodnotu lokálního multiplikátoru. Znamená to, že z každých deseti korun, které Správa získá jako svůj příjem, vytvoří 19,20 korun pro místní ekonomiku v okrese Znojmo. Každá koruna výdajů Správy vytvoří 1,92 korun pro místní ekonomiku. Anebo že každá koruna výdaje vytvoří 0,92 dodatečné koruny příjmu pro místní ekonomiku. Tento fakt vypovídá o silné lokální ekonomice (1,92 - 1 = 0,92). KUTÁČEK (2007a) uvádí, že hodnota skóre nad 1,80 vypovídá o silné lokální ekonomice a zároveň tvrdí, že i když hodnota skóre LM3 nabývá hodnotu od 1 do 3, tak realistická nejvyšší hodnota vypočteného skóre se pohybuje do 2,20. V rámci výpočtu LM3 byly dosazeny do výpočtu 3. kola všechny lokální výdaje dodavatelů Správy, i když Správa nebyla pro firmy, případně fyzické osoby podnikající podle živnostenské nebo jiného oprávnění jediným subjektem, od kte-

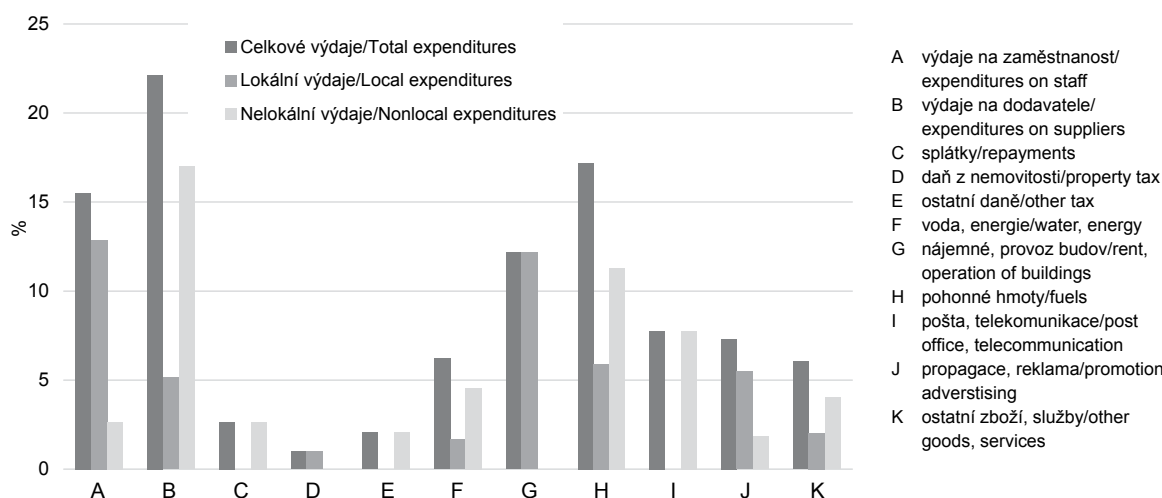
rého přijaly finanční prostředky (příjem). Z důvodu časové náročnosti sběru dat prostřednictvím dotazníků nebyli dodavatelé rozlišeni na ty, kteří měli příjem v roce 2012 pouze od Správy NP Podyjí. Z uvedeného vyplývají další poznatky k metodickému řešení výpočtu LM3 při aplikaci na subjektech působících v LH, ochraně přírody a dřevařském sektoru.

ZÁVĚR

Správa národního parku Podyjí v roce 2012 významně podpořila lokální ekonomiku v okrese Znojmo, a to především zásluhou dodavatelů Správy, kteří svoje platby v tomto okrese vynakládali. Tento závěr vyplývá z hodnot vypočtených skóre lokálních multiplikátorů LM2 a LM3. Hodnota skóre LM2, resp. LM3 u dodavatelů činila 1,43, resp. 1,92. Výpočet LM2 lze využít v praxi, ke stanovení skóre LM2 stačí dostupná exaktní data z účetnictví zkoumané organizace. Z výsledků provedeného výzkumu vyplývá, že výpočet LM3 je rovněž využitelný v praxi, proto ho lze aplikovat na další subjekty LH, ochrany přírody a dřevařského sektoru, ale zároveň je důležité zmínit, že správnost vypočteného skóre LM3 je závislá na dotazníkovém šetření (tzn. na počtu vyplněných dotazníků). Pro zvýšení vypovídající schopnosti výsledků získaných z dotazníkového šetření byl proveden intervalový odhad veličiny (p) při použití opravného koeficientu (k) pro náhodné chyby relativní četnosti (O_p). Lze tvrdit, že s jistotou 95 % se výše lokálních výdajů lokálních zaměstnanců Správy v roce 2012 pohybovala v intervalu 26,90 % až 36,50 % a výše lokálních výdajů významných lokálních dodavatelů v intervalu 41,40 % až 51,00 %. Lokální multiplikátor je jeden z možných potenciačních nástrojů ke zjišťování ekonomického přínosu subjektů lokální ekonomice v regionu.

Poděkování:

Autoři děkují Správě NP Podyjí za poskytnuté materiály k výpočtu LM2, LM3.

Obr. 4.

Rozložení výdajů významných dodavatelů Správy NP Podyjí za rok 2012 (%)

Fig. 4.

Percentage distribution of expenditures of significant suppliers in 2012, the Podyjí National Park Administration

LITERATURA

- ARMSTRONG H., TAYLOR J. 2000. *Regional economics and policy*. Oxford, Blackwell: 437 s.
- BŘEZINA D., ŠAFAŘÍK D., HLAVÁČKOVÁ P. 2013. LM3 – Local Multiplier in environmental economics. In: Fialová, J., Kubíčková, H. (eds.): *Public recreation and landscape protection – with man hand in hand*. Conference proceeding. 1st – 3rd May, 2013, Brno. Brno, Mendel University in Brno: 77–81.
- CIMADOMO J., BÉNASSY-QUÉRÉ A. 2012. Changing patterns of fiscal policy multipliers in Germany, the UK and the US. *Journal of Macroeconomics*, 34 (2): 845–873.
- ČADIL J. 2010. *Regionální ekonomie: teorie a aplikace*. Praha, C.H. Beck: 152 s.
- ČSÚ. 2014. *Statistiky rodinných účtů – 1. čtvrtletí 2014*. [online]. [cit. 2014-07-30]. Dostupné na World Wide Web: http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/160020-14-q1_2014>.
- DOŠEK M. 2006. *Lokální multiplikátor jako indikátor lokalizace: případová studie subjektů ve vymezené oblasti Litoměřicka*. [online]. *Magisterská diplomová práce*. Brno, FSS MU: 81 s. [cit. 12. 10. 2013]. Dostupné na World Wide Web: http://is.muni.cz/th/103894/fss_m/.
- DOUTHWAITE R. 1996. *Short circuit: strengthening local economies for security in an unstable world*. Dublin, Lilliput Press: 386 s.
- HÁJEK O., NOVOSÁK J., ZAHRADNÍK P., BEDNÁŘ P. 2012. Regionální disparity a financování regionální politiky. *Politická ekonomie*, 60 (3): 330–348.
- JEŽKOVÁ M. 2008. *Lokální multiplikátor 3: lokalizace jako prvek udržitelného rozvoje*. [online]. *Magisterská diplomová práce*. Brno, FSS MU: 67 s. [cit. 2013-10-18]. Dostupné na World Wide Web: http://is.muni.cz/th/79141/fss_m/.
- JOHANISOVÁ N. 2007. *A comparison of rural social enterprises in Britain and the Czech Republic*. *Disertační práce*. Brno, FSS MU: 275 s. [cit. 2013-10-12]. Dostupné na World Wide Web: http://is.muni.cz/th/38023/fss_d/.
- JOHANISOVÁ N. 2008. *Kde peníze jsou služebním, nikoliv pánem: výpravy za ekonomikou přátelskou přírodě a člověku*. Volary, Stehlík: 125 s.
- KUBA Š. 2010. *Distribuce jako klíčový problém v ekonomické lokalizaci: Případová studie z Bílých Karpat*. *Bakalářská práce*. Brno, FSS MU: 62 s. [cit. 2013-12-11]. Dostupné na World Wide Web: http://is.muni.cz/th/219130/fss_b/.
- KUTÁČEK S. 2007a. *Penězům na stopě: měření vašeho dopadu na místní ekonomiku pomocí LM3*. Brno, Trast pro ekonomiku a společnost: 93 s.
- KUTÁČEK S. 2007b. *Open space o lokálních ekonomikách a udržitelném rozvoji*. *Sborník ze semináře*. Brno, Trast pro ekonomiku a společnost: 34 s.
- NOVOTNÁ K. 2011. *Ekonomická lokalizace v malých městech Jihomoravského kraje: Případová studie vybraných ekonomických subjektů*. *Magisterská diplomová práce*. Brno, FSS MU: 65 s. [cit. 2013-10-01]. Dostupné na World Wide Web: http://is.muni.cz/th/343161/fss_m/.
- REJMANOVÁ E. 2014. *Ekonomická lokalizace a aplikace lokálního multiplikátoru*. *Bakalářská práce*. Brno, Mendelova univerzita: 64 s. [cit. 2014-06-27]. Dostupné na World Wide Web: <http://is.mendelu.cz/zp/>.
- SACKS J. 2002. *The money trail: measuring your impact on the local economy using LM3*. London, New Economics Foundation: 118 s.
- STEJSKAL J., KOVÁRNÍK J. 2009. *Regionální politika a její nástroje*. Praha, Portál: 212 s.
- SHUMAN M. 2000. *Going local: creating self-reliant communities in a global age*. New York, Routledge: 318 s.
- SWOBODA H. 1977. *Moderní statistika*. Praha, Nakladatelství Svoboda: 351 s.
- ŠILHÁNKOVÁ V. 2012. *Metodika sledování udržitelného rozvoje na místní úrovni*. Hradec Králové, Civitas per populi: 28 s.
- VÁVRŮ E. 2007. *Jídlo z blízka jako prvek ekonomické lokalizace*. *Magisterská diplomová práce*. Brno, FSS MU: 95 s. [cit. 2013-11-11.]. Dostupné na World Wide Web: http://is.muni.cz/th/143939/fss_m/.
- ŽÍTEK V. 2004. *Regionální ekonomie a politika: distanční studijní opora*. Brno, Masarykova univerzita: 156 s.
- ŽÍTEK V., KLÍMOVÁ V. 2008. *Regionální politika*. Brno, Masarykova univerzita: 106 s.

THE INFLUENCE OF THE PODYJÍ NATIONAL PARK ADMINISTRATION ON THE LOCAL ECONOMY IN THE ZNOJMO DISTRICT (CZECH REPUBLIC)

SUMMARY

This article aims to verify the use of a microeconomic indicator – the local multiplier 2, 3 (LM2, LM3), or rather calculation of its 2012 score in the Podyjí National Park Administration (Podyjí NP Administration), which was established as a state contributory organization by the Ministry of the Environment of the Czech Republic to govern large specially protected areas.

It was found that in 2012, 41 out of a total of 44 employees of the Podyjí NP Administration had their permanent residences in the Znojmo district (local employees). It can be also concluded that there is a sufficient qualified labour force in this region.

166 of 306 suppliers (54.25%) were local suppliers, and 140 (45.75%) were non-local suppliers. Total expenditures of the Podyjí NP Administration reached 22,224.96 thousand CZK in 2012 (of which 11 896.19 thousand CZK – 58.82% were local expenditures, and 8,328.78 thousand CZK – 41.18% were non-local expenditures). 54.25% of the services purchased by the NP Podyjí Administration were provided by local suppliers, these services cost 11,896.19 thousand CZK (58.82% of all spent funds) (Tab. 1).

24 employees (who completed the questionnaire) spent 4,950,000 CZK in 2012 (1,569,350 CZK, i. e. 31.70%, in the Znojmo district, and 3,380,650 CZK, i. e. 68.30% out of there). The largest expenditure items were foodstuffs, beverages, tobacco, housing, water, and energies (56.67% of total expenditures) (Fig. 1 and 2).

26 suppliers (who completed the questionnaire) spent 50,400,000 CZK in 2012 (23,283,000 CZK, i. e. 46.20%, in the Znojmo district, and 27,117,000 CZK, i. e. 53.80%, out of there). The largest expenditure items were expenditures on contractors and fuels (39.31% of total expenditures) (Fig. 3 and 4).

By calculating the LM2 score (the calculation includes only significant local suppliers), it was found out that thanks to the Podyjí NP Administration, there were additional 30,413.84 thousand CZK generated in the Znojmo district. By calculating the LM3 score (the calculation includes only major local suppliers), it was found out that thanks to the Podyjí NP Administration, there were additional 65,071.47 thousand CZK generated in the Znojmo district.